

TEMAATILISE HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND MARJAKESE LASTEAED

I. Sissejuhatav osa

1. **Järelevalve teostamise koht:** Marjakese Lasteaed; **alus:** Vabariigi Valitsuse seaduse § 84 p. 2, p. 16; „Koolieelse lasteasutuse seaduse“ 6. peatüki §§ 28, 31; haridus- ja teadusministri 12.05.2014.a. määrus nr 15 „Haldusjärelevalve prioriteetid, temaatilise järelevalve teostamise, selle tulemuste vormistamise ja tulemustest teavitamise kord 2014/2015.õppeaastal“ ning Ida-Viru maavanema 09.09.2014.a. korraldus nr 1-1/2014/231 „Temaatilise järelevalve teostamine 2014/2015.õppeaastal“.
2. **Järelevalve teostamise eesmärk:** välja selgitada vene keelt kõnelevatest peredest pärit lastele eesti keele õppe korraldus ja laste kooliks ettevalmistus, hinnates, kuidas on igale lapsele loodud arenguks vajalik eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ning arendav õppe- ja kasvukeskkond; **aeg:** 17.09. - 26.09.2014.a.; õiendi esitamise tähtaeg: 17.11.2014.a.; **teostaja:** lia Laaniste – Ida-Viru maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peainspektor-peaspetsialist.
3. **Järelevalve teostamisel kasutatud meetodika:** vestlused lasteaia direktori ja pedagoogidega; tutvumine lasteaia aruandluse ja dokumentatsiooniga (arengukava, õppekava, aasta tegevuskava, põhimäärus, sisehindamist kajastavad materjalid, pedagoogide isiklikud toimikud, EHIS- s kajastuvate andmete analüüsimine ja kontrollimine, täienduskoolituse materjalid) ning analüüs; tutvumine lasteaiarühma õpi- ja kasvukeskkonnaga.
4. Lühülevaade õppeasutusest:
 - 4.1 õppeasutuse omandivorm ja aadress: Lüganuse Vallavalitsuse hallatav asutus; aadress: Kooli 7, Püssi 43222; tel. 3353468; e-mail: anu.soosaar@lyganuse.ee; veebileht: <http://www.lyganuse.ee/pussi-lasteaed-marjake>.
 - 4.2 õppeasutuse liik (vorm): koolieelne lasteasutus
 - 4.3 õppeasutuse pidaja: Lüganuse Vallavalitsus
 - 4.4 õppekeel: eesti
 - 4.5 laste üldarv: 52
 - 4.6 pedagoogide üldarv: 10 (sh direktor ja muusikaõpetaja)

Lasteaia õppekeeleks on käesolevast õppeaastast (2014/2015.õppeaasta) eesti keel. Lasteaias töötab EHIS-e ja kohapeal kontrollitud andmetel 4 rühma 52 lapsega: noorem rühm (3-5 aastased) 13 lapsega, keskmine rühm (5-6 aastased) 14 lapsega, vanem rühm (6-7 aastased) 11 lapsega ning sõimerühm 14 lapsega. Rühmad on komplekteeritud vastavalt Koolieelse lasteasutuse seaduse § 7 lõikele 1.

Tähelepanu pööratakse laste turvalisusele: territoorium on piiratud aiaga ning laste viibimise ajal lasteaias lukustatakse väravad, lapsed on pidevalt pedagoogide järelevalve all, hoones on kasutusele võetud vajalikud turvameetmed.

Lasteaia eripäraks on: väike eesti õppekeelega sõbralik lasteaed; lapsele parima õpikeskkonna loomine; terviseõpetuse süstemaatiline läbiviimine.

Töö kavandamisel ja korraldamisel lähtutakse laste huvidest, teadmistest, oskustest ja võimalustest. Korraldatud on järjepidevate rühmadevaheline koostöö (ühised näitused, teatrietendused, ühisüritused).

Lasteaia põhimääruse on kinnitanud Lüganuse Vallavolikogu 24.04.2014.a. määrusega nr 23. Põhimääruses on lasteasutuse nimetuseks märgitud Marjakese Lasteaed. Lasteaia dokumentides (arengukava, õppekava, lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise kord) ning EHIS- s on lasteasutuse nimetuseks Püssi Lasteaed Marjake. Vajalik on sisse viia eelpool nimetatud dokumentides parandus lasteaia nimetuse osas, so märkida nimetuseks – Marjakese Lasteaed.

Lasteaia 2013-2017 aastate arengukava on üldsõnaline ning vajab konkreetsemaks muutmist. Suure osa arengukava materjalist moodustab õppe- ja kasvatusgevusega seonduv, mis tegelikkuses on kajastatud

lasteaia õppekavas. Arengukavas ei ole määratud vastavalt Koolieelse lasteasutuse seaduse § 9¹ lg 2 sätetatuale lasteasutuse arenduse põhisuundi- ja valdkondi. Pärast riskianalüüsi läbiviimist lasteaias on arengukavas vajalik valdkonna majandustegevuse ja ressursside juhtimise all kavandada tegevused ohtude likvideerimiseks. Arengukava tegevuskava 3 aastaks on üldsõnaline, selgusetu on mida ja milleks tehakse, püstitamata on eesmärgid, ei ole selge, mis toimub lasteaiaiga 5 aasta jooksul. Arengukava vajab läbivaatamist, uuendamist, täiendamist ja ümbertegemist ning tuleb arvestada, et lasteaed on juba kevadest 2014.a. Lüganuse Vallavalitsuse hallatav asutus.

Lasteaia renoveerimise käigus (2010.aasta) varastati lasteaia arvu dokumentatsiooniga ning seoses sellega läks kaduma ka sisehindamise materjal. Lähtudes sellest ei ole lasteaia arengukava 3 aasta tegevuskava koostamisel arvestatud sisehindamise aruandes väljatoodud lasteasutuse tegevuse tugevuste ja parendusvaldkondadega. Ei ole lähtutud Koolieelse lasteasutuse seaduse § 9¹ lg 2¹ sätetatuast. Käesoleval ajal tegeleb lasteaed uue sisehindamise aruande koostamisega, kuid tuleb arvestada, et vastavalt Koolieelse lasteasutuse seaduse § 24² lg 3 sätetatuale koostab lasteasutus sisehindamise aruande vähemalt üks kord kolme õppeaasta jooksul ning 2014/2015.õppeaastal peab olema valmis uus sisehindamise aruanne. Sisehindamine lasteasutuses peab olema pidev protsess.

Lasteaia tegevuskavas on märgitud õige nimetus – Marjakese Lasteaed tegevuskava 2014/2015.õppeaastaks. Kuna lasteaia arengukavas ei ole konkreetselt fikseeritud tegevuste läbiviimise tähtaegu (tähtajaks on märgitud 2013-2017 aastad), siis tegevuskava koostamise aluseks ei ole otseselt arengukava tegevuskava. Lasteaia ühe aasta tegevuskavas on välja toodud üldandmed pedagoogide ja laste kohta, pedagoogiliste nõupidamiste toimumise ajad ja temaatika, meditsiiniline töö, töö lastevanematega, personalitöö ja ühisüritused. Tegevuskavas ei ole kajastatud kõiki lasteaia tegevusvaldkondi. Vastavalt haridus- ja teadusministri 31.08.2011.a. määruse nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ § 4 on lasteasutuse tegevuskava dokument, milles määratletakse lasteasutuse ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes lasteasutuse arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest. Kontrollitud dokumentatsiooni alusel tuleb märkida: lasteaia arengukava ja õppekava vajavad uuendamist, sisehindamise tulemusi ei ole arvestatud tegevuskava koostamisel. Lasteaias on toimunud mitmed muudatused: käesolevast õppeaastast on lasteaed Lüganuse Vallavalitsuse hallatav asutus, lasteaed on eesti õppekeelega, muutunud on lasteaia nimetus. Tuleb arvestada, et lasteasutuse tegevuskavas määratletakse lasteasutuse arengukava valdkondadest tulenevad eesmärgid, tegevused, vastutajad ja tähtajad.

Järelevalve läbiviimise ajal töötas lasteaias 10 pedagoogi (sh direktor ja muusikaõpetaja), kellest kahe õpetaja (muusikaõpetaja - on lõpetanud muusikakooli ning ühe rühmaõpetaja) haridustase ei vasta kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele. Õpetajatel on rakenduslik kõrgharidus – ühel ärijuhtimise erialal ning teisel sotsiaaltöö erialal, kuid puuduvad pedagoogilised kompetentsid. Ei ole juhitud haridusministri 26.08.2002.a. määruse nr 65 „Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 18 sätetatuast. Õpetajad on ametijärguta, tööle on nad võetud tähtajatu töölepingu alusel. Vastavalt Koolieelse lasteasutuse seaduse § 22 lg 42 sätetatuale, kui pedagoogi vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat pedagoogi, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu tähtajaga kuni üks aasta isikuga, kellel on vähemalt keskharidus.

II. Olukorra kirjeldus ja analüüs

1. Lapse arengu toetamine

Lasteaia õppekavas (Püssi Lasteaed Marjake õppekava on kinnitanud lasteaia direktor 02.03.2009.a. käskkirjaga nr 13, kooskõlastatud lasteaia hoolekodus 18.02.2009.a. protokoll nr 2 ja lasteaia pedagoogilises nõukogus 25.02.2009.a. protokoll nr 2) on välja toodud laste arengu toetamiseks õppe- ja kasvatustegevuse korraldamine järgmistel põhimõtetel:

- lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
- lapse tervise hoidmine ja tugevdamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
- lapse loovuse toetamine;
- mängu kaudu õppimine;
- lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
- lapsele turvatunde, eduelamuse tagamine,
- üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
- kodu ja lasteasutuse koostöö;

- Eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

Õppe- ja kasvatustöö kavandatakse vastavalt teemale ja laste arengule. Lähtudes põhimõttest lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

Lastele ürituste (kaugemad õppekäigud, ekskursioonid, lastehommikud jne) organiseerimisel lähtutakse käsitlemise tulevatel teemadel, lasteaia traditsioonilistest üritustest, laste vanusest ja lastevanemate soovidest. Planeeritakse laste vaatlused ja vaatluslehtede täitmine, arengumappide täiendamine laste töödega, laste ja lastevanemate küsitlused, arenguveestlused lastevanematega ja analüüsi kokkuvõtete tegemised. Lapse arengu hindamine on osa igapäevases õppe- ja kasvatusteades. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes. Lapse arengu hindamiseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

Laste arengut toetab lasteaia:

- täienduskoolitustel osalev, uuendustega kaasaminev kvalifitseeritud kaader (va 2 õpetajat);
- õpetajat on läbinud 2 korda 80-tunnise koolituse (4) ning üks õpetaja 80-tunnise koolituse „Lasteaiaõpetaja kui lapse arengu mõjutaja ja kasvukeskkonna toetaja“;
- renoveeritud lasteaed: igal rühmal kaks ruumi; täiendavalt on lastel võimalik kasutada käesolevast õppeaastast tühjaks jäänud rühma ruume;
- laste füüsilist arengut toetavad tegevused lasteaia hoones ning territooriumil spordiväljak ja ronimisvahendid;
- õuesõppe ja avastusõppe meetodite kasutamine kõikides õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades;
- laste tervisekaitse ja tervislike eluviiside propageerimine; ohutuse õpetamine teedel, lasteasutuses ja kodus;
- individuaalne lähenemine ja eluks vajalike vajaduste arendamine ja lapsele antav toetus kodus ja kollektiivis;
- 4 kuni 6- aastastel lastel on võimalik osaleda tantsuringis (Rakvere Eetika ja Tantsukool). Varasematel aastatel töötas lasteaia lauluring ja spordiring. Lapsed võtavad osa lasteaia kõrval asuva klubi ringide tööst;
- õpetajate individuaalne tegevus nõrgemate ja tugevamate lastega – juhendamine;
- arenguveestluste läbiviimine.

Koolivalmiduse hindamiseks on kaasatud rühmaõpetajad, muusikaõpetaja ja tervishoiutöötaja, kes aitavad lapse taset määrata ning annavad vajadusel nõu ja soovitusi edaspidiseks. Üks kord õppeaasta jooksul (mais) viiakse läbi lastele ja lastevanematele rahulolu-uuring. Oluliseks peetakse iga lapse eripära tähelepanemist, tema tugevaid ja veel arendamist vajavaid külgi. Vajadusel koostatakse lapsele individuaalne arengukava. Individuaalseid arengukavasid koostatud ei ole.

Lasteasutuse õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused. Lapse koolivalmiduse hindamisel saadud arengu tulemusi kirjeldatakse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lapse koolivalmiduse kaardil, tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed. Koolivalmiduskaardile märgitakse lapse lasteasutuses viibitud ajaperiood.

Lapsevanemale edastatakse lapse koolivalmiduse kaart paber kandjal, teine koopia säilitatakse lasteasutuses.

Koolivalmiduskaarti säilitatakse lasteasutuses viis aastat.

Vanem esitab koolivalmiduskaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust.

Päevakava on koostatud vastavalt sotsiaalministri 24.09.2010.a. määruse nr 61 „Tervisekaitseõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale“ § 14, lähtudes on lasteaia rühma õppekavast, arvestades laste ealisi ja individuaalseid arenguvajadusi. Lasteaia direktor on oma 24.10.2014.a. käskkirjaga nr 48 kinnitanud lasteaia rühmade päevakavad (kooskõlastatud hoolekogus 22.10.14 a. protokoll nr 1 ja pedagoogilise nõukoguga 22.10.14 a. protokoll nr 2). Järgitud on sotsiaalministri 24.09.2010.a. määruse nr 61 „Tervisekaitseõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale“ § 14 lg 1 sätestatud, so lasteasutuse direktor kinnitab käskkirjaga päevakava.

Lasteaia õppekavas on palju üldist teoreetilist materjali ning välja pole toodud lasteaia omapära, so mis tegelikkuses lasteaia toimub. Õppekava peab kajastama lasteaia toimivat õppe- ja kasvatustegevust - mida, mismoodi ja milleks tehakse.

Lastevanemate seas 2014.a. maikuus läbi viidud rahulolu-uuringu alusel on vanemad andnud lasteaiale hea hinnangu laste arengu toetamisel: vastanuid oli 24 ning keskmiseks hindeks oli 4,7.

Rühmaruumide vaatlusel ja vanematega rahulolu-uuringu tulemustega tutvumisel selgus, et lasteaial on vajalik juurde soetada arendavaid mängu ning rohkem oleks lasteaias vaja lapsi arendavaid huvialaringe, mille tegevusest saaksid lapsed osa võtta.

Lasteaias on kujunenud traditsiooniks laste liikumine iga kahe aasta järel uude rühmaruumi ja uute õpetajate juurde. Mõned lapsevanemad pidasid oluliseks samade õpetajate olemasolu rühmas, so laps alustab ja lõpetab lasteaia oma õpetajaga. Põhiliselt on lapsevanemad sellise laste liikumisega nõus.

Laste arengu seisukohalt on probleemiks logopeedi puudumine. Eelmisel õppeaastal viis lasteaias uuringud läbi Ida-Virumaa Nõustamiskeskuse töötaja ning lastega tegeles keskuse logopeed. Käesoleval õppeaastal järelevalve läbiviimise ajal ei olnud lasteaia direktor veel leidnud võimalust kõneravi vajavatele lastele logopeedilise abi osutamiseks. Alates 2014/2015.õppeaastast on võimalik pöörduda Ida-Virumaa Rajaleidja keskusesse lastele logopeedilise abi saamiseks.

2. Erivajadustega laste õppe- ja kasvatustegevuse korraldamine.

Lasteaia õppekava p. 6 ning on kajastatud üldised erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja võimalikud tugimeetmete osutamise võimalused. Konkreetne töökorraldus erivajadustega lastega lasteaias ei ole määratletud. Lisas 3 on antud erivajadustega laste väljaselgitamise põhimõtted (üldised). Erivajadusega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimumise eest vastutab direktor. Vastavalt lasteaia õppekavas sätestatule koostavad vajadusel rühmaõpetajad õppeaasta algul koostöös logopeedi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava. Lasteaias puudub logopeed (nii eesti kui ka venekeelne) ning koostööd ei toimi. Vestlusest lasteaia direktoriga selgus: logopeedilist abi vajavaid lapsi on lasteaias ca 15 ning õppeaasta algul oleks vajalik rühmades läbi viia laste kõne uurimine ja välja selgitada logopeedilist abi vajavad lapsed. Üldiseks regiooni probleemiks on eestikeelse logopeedi puudumine (Kiviõli 1.Keskool ja Lügánuse keskkool).

Diagnoosiga erivajadustega lapsi lasteaias ei ole. Ühe vanema rühma poisiga tegeleb õpetaja individuaalselt eesti keele omandamisega (laps tuli lirimaalt), venekeelse rühma töötamise ajal oli laps selles rühmas, et omandaks alguses ühe keele ning seejärel teise keele (eesti keele). Laps tuleb toime. Eraldi individuaalset kava koostatud ei ole.

Lapse arengu toetamiseks, jälgivad õpetajad laste arengut, koguvad teavet nende vajaduste kohta ning julgustavad vanemaid pöörduma erispetsialistide poole. Rühmaõpetajad teevad koostööd muusikaõpetaja ja tervishoiutöötajaga.

3. Muukeelne laps eesti õppekeelega lasteasutuses või selle rühmas

Käesoleval õppeaastal on lasteaeda jäänud 7 muukeelset last: nooremas rühmas 3 last, sõimerühmas 3 last ning vanemas rühmas 1 laps. Eesti keele kui teise keele täiendavat õpetamist vajab 4 last.

Lasteaia põhimääruse § 3 lg 4 on sätestatud – lasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles; lastele, kelle kodune keel on vene keel, võimaldatakse emakeele alusõpe ja täiendav eesti keele õpe. Samas on lasteaia õppekava p. 1 sätestatud – lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevus toimub neljas rühmas eesti keeles ja ühes rühmas vene keeles. Õppekavasse on vajalik sisse viia parandus vastavalt lasteaia hetkeolukorrale ja kehtivale lasteaia põhimäärusele.

Lasteaia õppekava p. 14 Muukeelne laps lasteaias p.14.1. on sätestatud organisatsioonilised meetmed: lapsevanema esmane teavitust, kui muukeelse lapse vanem tuleb lasteaeda lapsele koha taotlemise avaldust esitama, siis teavitab lasteaia direktor vanemat asjaolust, et lasteaia õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles, vestleb lapsevanemaga tekkida võivatest probleemidest (suhtlemine eakaaslastega, pikem ja keerulisem kohanemisaeg, probleemid koolivalmidusega jne.) Peetakse vajalikuks, et lapsevanem oleks teavitatud ja kindel oma soovis paigutada laps võrkeelsesesse keskkonda ning oleks teadlik lasteaia töökorraldusest vältimaks edaspidiseid arusaamatusi. Punkt 14.2 - rühmaõpetaja toetab lapse keelelist arengut, et laps mõistaks kõike rühmas toimuvat ja osaleks selles. Rühma töötajaskond teeb kõik, et last aktiveerida keelelisel suhtlemisel. Lapsel võimaldatakse oma keele ja kultuuri tutvustamist. Dokumentaalselt ei olnud tõestatud, mismoodi toimub lastele nende koduse keele (vene keel) ja kultuuri tutvustamine Laste omavahelist suhtlemist suunatakse nii, et oleks välistatud pidev muukeelsete laste omakeelne suhtlemine, ning muukeelsel lapsel kui tema rühmaaslastel tekiks vajadus suhelda omavahel eesti keeles võimalikult intensiivselt.

Õppekavas on välja toodud logopeedi roll: logopeed nõustab lapsevanemaid nende lapse kõne arengut ja edasist arendamist vajavates küsimustes. Konsulteerib rühmaõpetajaid tekkivate keeleprobleemide ja keele omandamise

spetsiifikaga seoses ja soovib vajadusel muukeelsete lastega tegelevat logopeedi või keelekümbluslasteaeda. Kuna lasteaias puudub logopeed, siis ülalnimetatud tegevust ei toimu.

Punkt 14.5 Keeleõppe organiseerimine- vastavalt vajadusele ja võimalustele pakub lasteaed lapsele kas individuaalset või grupilist keeleõpet toetamiseks eesti keele kiiremat omandamist. (Muust keelekeskkonnast lastele võimaldatakse eesti keele õpetamine kaks korda nädalas grupitöö keeleõppetegevusena). Lasteaia ei ole organiseeritud eraldi eesti keele kui teise keele õpet muukeelsetele lastele. Üks õpetaja on läbinud 160 tunni ulatuses koolituse „Eesti keele kui teise keele õpetamine koolieelses lasteasutuses“. Lasteaial on vajalik ja võimalik rakendada õpetajat muukeelsetele lastele eesti keele kui teise keele tugiõppeks. Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava (Vabariigi valitsuse 29.05.2008.a. määrus nr 87) § 9 – eesti keele kui teise keele õpe, on sätestatud: lg. 4 – lasteasutuses või selle rühmas, kus õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles, omandavad mitte-eesti kodukeelega lapsed eesti keele, kas lõimitud tegevuse kaudu, millele võib lisanduda eesti keele tugiõpe või täieliku keelekümbluse meetodikat rakendades. Noorem rühma tegevuste külastamise alusel saab välja tuua järgmist: rühma kolm mitte-eesti kodukeelega last vajavad täiendavat tegevust eesti keele omandamisel, soovitavalt võib see olla lõimitud tegevus ja eesti keele tugiõpe.

Õppekavas on sätestatud keeleõpetuse põhimõtted (mängulisus, köitvus, lihtsamalt keerulisemale ja kordamine) ning õpetamise üldeesmärgid. Õppekava on vastu võetud 2009.a. kevadel ning alates 2014/2015.õa ei tööta lasteaia vene õppekeelega rühm. Õppekavas ei kajastatu, mis on aluseks eesti keele kui teise keele õpetamisel - ei vasta lasteaia hetkeolukorrale. Käesoleval ajal on vajalik õppekavasse sisse viia konkreetsed täiendused-parandused lasteaia toimiva eesti keele õpetamise korraldamiseks.

4. Turvalisuse tagamine lasteasutuses

Lasteaed töötab kella 7.00-st kuni 18.00-ni. Õpetajad töötavad kas 7.00-st kuni 14.00-ni või 11.00-st kuni 18.00-ni. Laste turvalisuse tagamiseks on kella 11.00 – 14.00 aiarühmades jalutuskäigu ajaks kohal 2 õpetajat ja õpetaja abi. Õpetaja abid töötavad 8.00 – 16.00. Laste turvalisuse tagamiseks on korraga 3 töötajat rühmas ajavahemikul 11.00 – 14.00. Laste viibides mänguväljakul on alati kohal täiskasvanud. Lastele selgitatakse ohutu liiklemise ja mängimise põhimõtteid. Vigastuste tekkimisel pööratakse koheselt tervishoiutöötaja poole ning informeeritakse koheselt lapsevanemat. Lasteaia tegevuse tagamiseks on olemas vajalik personali koosseis (kinnitatud lasteaia direktori poolt 01.09.2014.a.). Järelevalve läbiviimise ajal töötas lasteaia tervishoiutöötaja 1,0 ametikohal. Omavalitsus on võtnud vastu otsuse vähendada tervishoiutöötaja ametikoha suurust 0,5-le.

Laste turvalisuse tagamiseks on lasteaia kaks pedagoogi läbinud tuleohutusalase koolituse, üks „Terviseedendus ja kasvatus lasteaia. Lapse seksuaalne areng ja seksuaalne kasvatus“ ning 8 pedagoogi on läbinud esmaabiosutamise alase koolituse. Neljast õpetaja abist on 4 läbinud esmaabikoolituse. Veel on esmaabialase koolituse läbinud majandusajuhataja, direktor ja muusikaõpetaja, tervishoiutöötaja. Vastavalt sotsiaalministri 24.09.2010.a. määruse nr 61 § 6 lg 3 peavad lasteasutuse pedagoogidel ja õpetajaid abistavatel töötajatel olema oskused anda lastele esmaabi. Vajalik on kõikidel pedagoogidel ja õpetajaid abistavatel töötajatel läbida esmaabi osutamise alane koolitus.

Otseselt riskianalüüsi lasteaia tehtud ei ole, on välja toodud võimalikud ohutegurid ruumides ja õuealal. Direktori 17.01.2011.a. käskkirjaga nr 2 on kinnitatud ohutusjuhendid õpetajatele, õpetaja abidele, tervishoiutöötajale ja teistele lasteaia töötajatele.

Rühmaruumide ja õuealaga tutvumise tulemusel saab välja tuua mõningad ohumomendid: rühmades on õpetajate töölaudade nurgad teravad (kavas on laudadele muretseda nurgakaitsmed), mänguväljakutel on spetsiaalne pehme kate, kuid külmaga on kate libe ning see nõuab pedagoogidelt erilist tähelepanu ajal kui lapsed on mänguväljakul; ohtlikud on ka nn aukudega seinad, mida lapsed kasutavad pallide läbilööpimiseks (tervisekaitse ei ole pidanud neid vahendeid ohtlikeks). Tervisekaitseamet on välja toonud järgmised rikkumised: laudade teravad nurgad, ukseulgurite puudumine. Koostöös kohaliku omavalitsusega on vajalik kõrvaldada eelpool nimetatud rikkumised.

Ohtudena on lasteaia täiendavalt välja toodud: puudub kiiruse piirangu märk lasteaia juures (löögioht), väravad ei ole varustatud sulgurmehhanismiga (muljumisoht), soovimatud isikud võivad pääseda lasteaia territooriumile (ründamisoht), jääpurikate kukkumine (löögioht), klaasüksed (purunemisoht – vastavad ohumärgid on ustele paigutatud), kogu personal ei ole läbinud esmaabikursuseid (teadmatuse oht – töötajatele korraldatakse koolitusi), vaatamata lasteaia nõudmistele ei kanna lapsed libisemiskindla tallaga jalatseid (libisemisoht). Lasteaia

töötajad on teadlikud ohukohtade olemasolust ning jälgivad pidevalt lapsi, et lastel oleks turvaline viibida lasteaia ja lasteaia territooriumil.

Lastevanematele läbi viidud rahulolu-uuringu alusel on lasteaed turvaline ning lastele on kindlustatud turvaline viibimine lasteaias. Vastanuid oli 24 ning keskmine hinne oli 4,6.

III Teematilise riikliku järelevalve kokkuvõte.

Lasteaia õppekeeleks on eesti keel. Lasteaia töötab EHIS-e ja kohapeal kontrollitud andmetel 4 rühma 52 lapsega: noorem rühm (3-5 aastased) 13 lapsega, keskmine rühm (5-6 aastased) 14 lapsega, vanem rühm (6-7 aastased) 11 lapsega ning sõimerühm 14 lapsega. Rühmad on komplekteeritud vastavalt Koolieelse lasteasutuse seaduse § 7 lõikele 1.

Tähelepanu pööratakse laste turvalisusele: territoorium on piiratud aiaga ning laste viibimise ajal lasteaia lukustatakse väravad, lapsed on pidevalt pedagoogide järelevalve all, hoonel kasutusele võetud vajalikud turvameetmed.

Lasteaed töötab kella 7.00-st kuni 18.00-ni. Õpetajad töötavad kas 7.00-st kuni 14.00-ni või 11.00-st kuni 18.00-ni. Laste turvalisuse tagamiseks on kella 11.00 – 14.00 aiarühmades jalutuskäigu ajaks kohal 2 õpetajat ja õpetaja abi. Õpetaja abid töötavad 8.00 – 16.00. Laste turvalisuse tagamiseks on korraga 3 töötajat rühmas ajavahemikul 11.00 – 14.00. Laste viibides mänguväljakul on alati kohal täiskasvanud. Lastele selgitatakse ohutu liiklemise ja mängimise põhimõtteid. Vigastuste tekkimisel pööratakse koheselt tervishoiutöötaja poole ning informeeritakse lapsevanemat.

Laste turvalisuse tagamiseks on lasteaia pedagoogid läbinud tuleohutusala koolituse (2), „Terviseedendus ja kasvatus lasteaia. Lapse seksuaalne areng ja seksuaalne kasvatus“ (1) ning 8 pedagoogi on läbinud esmaabiosutamise alase koolituse. Neljast õpetaja abist on 4 läbinud esmaabikoolituse. Veel on esmaabialase koolituse läbinud majandusala juhataja, direktor ja muusikaõpetaja, tervishoiutöötaja. Vastavalt sotsiaalministri 24.09.2010.a. määruse nr 61 § 6 lg 3 peavad lasteasutuse pedagoogidel ja õpetajaid abistavatel töötajatel olema oskused anda lastele esmaabi. Vajalik on kõikidel pedagoogidel ja õpetajaid abistavatel töötajatel läbida esmaabi osutamise alane koolitus. Lasteaia tegevuse tagamiseks on olemas vajalik personali koosseis, mis on kinnitatud lasteaia direktori poolt 01.09.2014.a.

Lasteaed teeb kõik endast oleneva laste arengu toetamisel. Lapsevanemate hinnang laste arengu toetamisele on positiivne. Laste arv rühmades on väike ning see annab võimaluse õpetajatel tegeleda lastega rohkem ka individuaalselt, aidates nii kaasa laste arengule. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatusgevuse valdkondade tulemused.

Laste arengut toetab lasteaia: täienduskoolitustel osalev, uuendustega kaasaminev kvalifitseeritud kaader (va 2 õpetajat); õpetajad on läbinud 2 korda 80-tunnise koolituse (4) ning üks õpetaja 80-tunnise koolituse „Lasteaiaõpetaja kui lapse arengu mõjutaja ja kasvukeskkonna toetaja“; renoveeritud lasteaed: igal rühmal kaks ruumi; täiendavalt on lastel võimalik kasutada käesolevast õppeaastast tühjaks jäänud rühma ruume; laste füüsilist arengut toetavad tegevused lasteaia hoonel ning territooriumil spordiväljak, liiklusväljak ja ronimisvahendid; õuesõppe ja avastusõppe meetodite kasutamine kõikides õppe- ja kasvatusgevuse valdkondades; laste tervisekaitse ja tervislike eluviiside propageerimine; ohutuse õpetamine teedel, lasteasutuses ja kodus; Individuaalne lähenemine ja eluks vajalike vajaduste arendamine ja lapsele antav toetus kodus ja kollektiivis; 4 kuni 6- aastastel lastel on võimalik osaleda tantsuringis (Rakvere Eetika ja Tantsukool); lapsed võtavad osa lasteaia kõrval asuva klubi ringide tööst; õpetajate individuaalne tegevus nõrgemate ja tugevamate lastega – juhendamine; arenguveestluste läbiviimine.

Kümnest pedagoogist kahe õpetaja haridustase ei vasta haridus- ja teadusministri 26.08.2002.a. määruse nr 65 „Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 18 kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele (puuduvad pedagoogilised kompetentsid), so lasteasutuse õpetaja kvalifikatsiooninõuded on kõrgharidus ja pedagoogilised kompetentsid. Laste arengu seisukohalt on kvalifitseeritud kaadri olemasolu oluline.

Lasteasutuse õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused.

Lasteaia ja lähedalasuvate haridusasutuste probleemiks on eestikeelse logopeedi puudumine. Üheks logopeedilise abi saamise võimaluseks on koostöö Ida-Virumaa Rajaleidja keskusega. Logopeedilist abi vajavate laste arv on võrdlemisi suur – ca 15 last.

Mitte-eesti keelt kõnelevatest peredest lapsi, kes vajaksid toetust eesti keele õppimisel on lasteaias neli (kolm nooremas rühmas ja üks vanemas rühmas). Nimetatud lastega tegelevad õpetajad vajadusel individuaalselt. Noorema rühma kolmele mitte-eesti koduse keelega peredest pärit lastega on vaja tegeleda täiendavalt eesti keele õpetamisega (tegevuste külastamise alusel). Lasteaias on üks õpetaja läbinud 160-tunnise koolituse „Eesti keele kui teise keele õpetamine koolieelses lasteasutuses“ ning laste arengu seisukohalt on vajalik on leida võimalus lastele, näiteks, eesti keele tugiõppe korraldamiseks. Lasteaed peab ise otsima võimalusi, kuidas soodustada laste arengut, toimetulekut ja kohanemist nende emakeelest erinevas keskkonnas. Juhinduda tuleb Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava (Vabariigi valitsuse 29.05.2008.a. määrus nr 87) § 9 – eesti keele kui teise keele õpe sätestatust: lg. 4 – lasteasutuses või selle rühmas, kus õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles, omandavad mitte-eesti kodukeelega lapsed eesti keele, kas lõimitud tegevuse kaudu, millele võib lisanduda eesti keele tugiõpe või täieliku keelekümbluse meetodikat rakendades. Konkreetsed tegevused tuleb kajastada lasteaia õppekavas.

Lasteaia arengukava ja õppekava on üldsõnalised, ei kajasta tegelikku olukorda lasteaias. Dokumentidesse on vajalik sisse viia täiendused- parandused seoses haldaja muutumisega (muutus ka lasteaia nimetus) ning töö sisu muutumisega (käesolevast õppeaastast on lasteaed eesti õppekeelega). Õppekavas on teoreetiliselt kajastatud töö erivajadustega lastega ja logopeedi oletatav töö, kuid lasteaias puudub logopeed, vajalik on täpsustada eesti keele kui teise keele õpetamise sisu muukeelsetele lastele. Töös arengukava ja õppekava uuendamisega tuleb juhinduda Koolieelse lasteasutuse seaduse § 9¹ sätestatust (arengukava) ning Vabariigi Valitsuse 29.05.2008.a. määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“ § 2 sätestatust..

Lasteaia tegevuskavas ei ole leidnud kajastamist kõik lasteaia tegevusvaldkonnad, ei ole määratletud eesmärged, konkreetseid tegevusi (va ühisüritused), vastutajaid ja tähtaegu. Tegevuskava koostamisel tuleb juhinduda haridus- ja teadusministri 31.08.2011.a. määruse nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ § 4 sätestatust.

IV. Ettepanekud

Lasteaia direktorile

1. Otsida võimalusi logopeedi leidmiseks vastavalt kõneravi vajavate laste arvule või teisi võimalusi logopeedilise abi saamiseks kõneravi vajavatele lastele.
2. Otsida võimalusi laste arengut soodustavate õppe- ja mänguvahendite soetamiseks.

V. Ettekirjutused lasteaia direktorile

1. Lasteaia tegevuskava koostamisel lähtuda haridus- ja teadusministri 31.08.2011.a. määruse nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ § 4 sätestatust.
Tähtaeg: 05.01.2015
2. Viia lasteaia arengukava vastavusse Koolieelse lasteasutuse seaduse § 9¹ ja § 24² lg 3 sätestatuga.
Tähtaeg: 31.08. 2015
3. Viia lasteaia õppekava vastavusse Vabariigi Valitsuse 29.05.2008.a. määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava“ § 2 sätestatuga.
Tähtaeg: 01.04.2015
4. Laste arengu toetamiseks kindlustada õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimine lasteaias kvalifitseeritud kaadriga vastavalt haridusministri 26.08.2002.a. määruse nr 65 „Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 18 sätestatule.
Tähtaeg: 31.08. 2015

5. Võttes aluseks Vabariigi Valitsuse 29.05.2008.a. määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava“ § 9 lg 4 p 1 sätestatu leida võimalus mitte-eesti kodukeelega lastele eesti keele omandamiseks lõimitud tegevuste kaudu, millele võib lisanduda eesti keele tugiõpe ning kajastada tegevus kooli õppekavas.
Tähtaeg: 02.01. 2015
6. Laste turvalisuse toetamiseks kindlustada kõikide lasteaia töötajate suunamine esmaabi koolitusele vastavalt sotsiaalministri 24.09.2010.a. määruse nr 61 § 6 lg 3 sätestatule.
Tähtaeg: koheselt
7. Vastavalt haridus- ja teadusministri 12.05.2014.a. määruse nr 15 „Haldusjärelevalve prioriteedid, temaatilise järelevalve teostamise, selle tulemuste vormistamise ja tulemustest teavitamise kord 2014/2015.õppeaastal“ § 10 lõikele 1 teavitada kirjalikult Ida-Viru maavanemat ettekirjutuste täitmisest.
Tähtaeg: viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse täitmise tähtaega.

VI. Teemaatilise järelevalve teostamisel osalenud ametniku allkiri, nimi ja ametikoht.

/allkirjastatud digitaalselt/

lia Laaniste
haridus- ja sotsiaalosakonna
peainspektor-peaspetsialist